

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 3/2018-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. januára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Otom Salokym, advokátska kancelária, Hlavná 94, Prešov, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tiež práva podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Obdo 2/2016, 1 Obdo 69/2014-1591 z 20. apríla 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. augusta 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a tiež práva na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy

Slovenskej republiky a čl. 37 ods. 3 listiny základných práv a slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“, alebo „porušovateľ“) č. k. 1 Obdo 2/2016, 1 Obdo 69/2014-1591 z 20. apríla 2016 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“), ktorým bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľa, ktorým namietal procesnú arbitrárnosť potvrdzujúceho rozsudku Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) a uznesenia krajského súdu o trovách konania. Krajský súd vyhovel žalobe proti sťažovateľovi v obchodnoprávnom, dodávateľsko-odberateľskom a fakturačnom spore.

2. Sťažovateľ uvádza svoju sťažnostnú argumentáciu konštatovaním, že porušovateľom jeho základných práv je najvyšší súd. Pokračuje tým, že k porušeniu jeho základných práv došlo uznesením najvyššieho súdu, ktorý vo výroku I odmietol jeho dovolanie proti rozsudku krajského súdu č. k. 7 Cob 43/2012-1465 z 24. apríla 2013, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 19 Cb 226/2007-400 zo 17. januára 2012 a zároveň ho dovolací súd zaviazal na náhradu trov tohto dovolacieho konania. Vo výroku II najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu č. k. 7 Cob 78/2013-1541 z 1. augusta 2014, ktorým bolo zmenené uznesenie okresného súdu č. k. 19 Cb 226/2007-1505 z 29. júla 2013. Dovolací súd ho zároveň zaviazal na náhradu trov tohto dovolacieho konania.

3. Sťažovateľ svoje podané dovolanie odôvodnil najmä tým, že súdy oboch stupňov neúplne zistili skutkový stav veci, pretože nevykonali ním navrhnuté dôkazy. Poukázal na nedostatočnosť a nepresvedčivosť odôvodnení rozsudkov oboch súdov a na to, že sa súdy nevysporiadali v odôvodneniach rozsudkov so všetkými jeho podstatnými námietkami v prvostupňovom aj odvolacom konaní. Podľa jeho názoru hlavne odvolací súd mu neposkytol vo svojom rozhodnutí presvedčivé odpovede na jeho námietky v konaní a odvolacie námietky a iba stručne poukázal na to, že prvostupňové rozhodnutie je správne a zopakoval stručne argumenty prvostupňového súdu. Podľa sťažovateľa odvolací súd vágne, jednou, dvoma vetami k jeho odvolacím námietkam uviedol, že nie sú správne a dôvodné. Namietal, že prvostupňový súd zamietol jeho návrhy na doplnenie dokazovania, rozhodol o veci v jeho neprospech ako žalovaného, pričom svoje rozhodnutie odôvodnil selektívne a nekriticky iba skutkovými závermi v prospech žalujúcej strany, a to napriek

tomu, že žiadnym dôkazom nebolo preukázané uzavretie napr. nájomnej zmluvy na techniku alebo objednávky sťažovateľa na opravu tejto techniky. Nič nesvedčilo ani tomu, že by vypožičanie tejto techniky nebolo integrálnou súčasťou dodávania tovaru, resp. údržba tejto techniky by nemala byť úlohou vlastníka. Podľa názoru sťažovateľa prvostupňový súd minimálne v tomto rozhodol len na základe domnienok a následne až svojím rozhodnutím vyjadril, že dôkazné bremeno, že nešlo o nájomnú zmluvu, resp. o objednané opravy, mal vyvracať sťažovateľ, ktorý sa tak až v odvolacom konaní mohol proti tomu brániť. Napriek tomu mu odvolací súd žiadne presvedčivé odpovede na jeho argumentáciu neposkytol.

4. Sťažovateľ pokračuje tým, že podal dovolanie aj proti zmeňujúcemu uzneseniu krajského súdu sp. zn. 7 Cob 78/2013, kde poukázal najmä na to, že súdy riadne a dostatočne neskúmali účelnosť, opodstatnenosť, ale aj správnosť vyčíslených trov žalobcu. Napriek obsahu spisu a zrejmému zastúpeniu sťažovateľa advokátom určeným Centrom právnej pomoci sa vôbec nezaoberali možnosťou a dôvodnosťou aplikácie § 150 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Sťažovateľ poukázal aj na to, že je najmä zodpovednosťou súdu pri rozhodovaní o náhrade trov skúmať v prvom rade oprávnenosť, následne aj účelnosť jednotlivých uplatnených úkonov právnej služby, čo nemôže byť úplne na ťarchu účastníka konania. Poukázal ďalej na to, že následne po rozhodnutí odvolacieho súdu zistil, že minimálne v časti cestovných náhrad boli priznané trovy v rozpore s platným právom a formálnou logikou, keďže boli uplatnené a priznané za vozidlo, ktoré v čase niektorých úkonov nebolo právnomu zástupcovi žalobcu k dispozícii, resp. ešte ani neexistovalo. Toto zjavné pochybenie prvostupňového súdu odvolací súd neodstránil, žalobcovi bola opakovane bezdôvodne priznaná vyššia náhrada trov konania, ako by mu mala patriť a súdy tak arbitrárne preferovali žalobcu pred sťažovateľom, čím porušili zásadu vyjadrenú v § 2 OSP.

5. Sťažovateľ v ďalšej časti sťažnosti konštatuje, že porušovateľ ako súd dovolací napadnutým uznesením bez toho, aby sa materiálne dovolaním sťažovateľa skutočne zaoberal a vecne skúmal napadnuté rozhodnutia odvolacieho a prvostupňového súdu, formalisticky odmietol dovolania sťažovateľa ako smerujúce proti rozhodnutiam, proti ktorým dovolanie nie je prípustné.

6. Sťažovateľ konkretizuje, že v odôvodnení napadnutého uznesenia vo vzťahu k dovolaniu proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu najvyšší súd uviedol, že neúplným zistením skutkového stavu spôsobeného nevykonaním dôkazov sa nemohol v zmysle účinnej právnej úpravy zaoberať, rovnako tvrdeným nesprávnym hodnotením dôkazov a nesprávnym právnym posúdením veci súdmi nižších stupňov, pretože tieto skutočnosti nezakladajú prípustnosť dovolania v zmysle § 237 OSP. Vo vzťahu k dovolacej námietke, že odvolací súd sa nevysporiadal s námietkami sťažovateľa obsiahnutými v odvolaní, čím má byť rozhodnutie nepreskúmateľné pre nedostatok presvedčivého odôvodnenia, sa podľa sťažovateľa dovolací súd rovnako materiálne dovolaním nezaoberal, poukázal hneď na stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 1/2016, a skonštatoval, že podľa názoru dovolacieho súdu v prejednávanej veci o taký prípad nejde.

7. Najvyšší súd, pokračuje sťažovateľ, ďalej iba stručne poukázal na právo účastníka na riadne odôvodnenie rozhodnutia a na náležitosti odôvodnenia rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 OSP. Následne však iba všeobecne skonštatoval, že potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa v spojení s rozhodnutím prvostupňového súdu kritériá podľa § 157 ods. 2 OSP a § 219 ods. 2 OSP. S poukazom na to, že odvolací súd musí odpovedať na podstatné a právne významné dôvody odvolania, dovolací súd iba skonštatoval, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s prvostupňovým rozhodnutím obsahuje vysvetlenie dôvodov, pre ktoré žalobe bolo vyhovené. Porušovateľ však podľa sťažovateľa nič ďalšie v tomto neuviedol, jeho záver je tak iba formálny a nepresvedčivý.

8. S poukazom na to porušovateľ uzavrel, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených sťažovateľom a ani iných väd spočívajúcich v dôvodoch zmätočnosti a prípustnosť dovolania nevyplýva ani z § 238 OSP, a preto dovolanie sťažovateľa odmietol ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné. Proti rozhodnutiu dovolacieho súdu nie je prípustný opravný prostriedok.

9. Vzhľadom na uvedené je podľa sťažovateľa zrejmé, že porušovateľ sa jeho dovolaním zaoberal iba celkom formalisticky. V odôvodnení napadnutého uznesenia presvedčivým spôsobom nedal odpovede ani na jeho najpodstatnejšie námietky. Odmietol sa primeraným a adekvátnym spôsobom argumentáciou sťažovateľa zaoberať, a porušil tak jeho právo na spravodlivý proces a súdnu ochranu zakotvené v čl. 46 ods. 1 ústavy, v čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Porušenie práva na súdnu ochranu sťažovateľa spočíva najmä a práve v tom, že najvyšší súd jeho dovolanie odmietol, pričom z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplývajú právne úvahy vedúce k práve takému rozhodnutiu v konkrétnej rovine a okolnostiach, ale iba veľmi všeobecne. Najvyšší súd sa v napadnutom uznesení obmedzil vlastne iba na poukázanie na publikované stanovisko jeho občianskoprávneho kolégia a skonštatovanie, že tu nejde o taký prípad. Takéto odôvodnenie rozhodnutia porušovateľom musí vyvolávať a aj vyvoláva u sťažovateľa opodstatnene podozrenie, že ním napadnuté rozhodnutia skutočne trpia vadami, ale napriek tomu sa jeho opravným prostriedkom dovolací súd účelovo vecne nezaoberal. Je zřejmý a rešpektovaný názor, že dovolacie konanie nie je a ani nemá byť ďalším odvolacím konaním, kde by sa rozhodnutia súdov odvolacích mali kontrolovať z hľadiska právneho posúdenia alebo dostatočnosti dokazovania. Ak však dovolací súd iba vo všeobecnej rovine bez odôvodnenia svojho rozhodnutia konkrétnymi okolnosťami danej veci rozhodne o odmietnutí dovolania sťažovateľa ako neprípustného, jeho rozhodnutie samotné nemôže byť vnímané ako riadne odôvodnené a pre sťažovateľa pochopiteľné a aj akceptovateľné. Z rozhodnutia jednoducho nevyplýva, prečo nejde o prípad podľa dovolacieho súdu výnimočný. Aj keby existovali dôvody, pre ktoré je potrebné dovolanie odmietnuť, nemôže to znamenať, že dovolací súd svoje uznesenie o odmietnutí iba formálne odôvodní. V takom prípade sa rozhodnutie dovolacieho súdu javí ako arbitrárne, ponecháva neúspešnému účastníkovi značný priestor na úvahy, že dôvody ním podaného dovolania boli dané a napadnuté rozhodnutia súdov nižších stupňov vážnymi vadami skutočne trpia, ale dovolací súd sa tým odmietol svojvoľne zaoberať. Ak porušovateľ chce v odôvodnení svojho rozhodnutia tvrdiť, že všetky podstatné námietky sťažovateľa v konaniach odvolacieho a prvostupňového súdu boli riadne zodpovedané a vyriešené, a teda rozhodnutie napadnuté dovolaním nie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov v zmysle založenia dôvodu aj prípustnosti dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP, nemôže sa vyhnúť pri odôvodňovaní tomu, aby svoje odmietajúce

rozhodnutie odôvodnil konkrétnymi okolnosťami daného prípadu a podstatné námietky a odpovede na ne v rozhodnutiach súdov nižších stupňov označil. Iba riadnym a vyčerpávajúcim odôvodnením čo aj uznesenia o odmietnutí dovolania dovolací súd môže neúspešného dovolateľa presvedčiť, že jeho rozhodnutie aj rozhodnutia súdov odvolacieho a prvostupňového sú spravodlivé a správne. Ak by pri každom dovolaní, v ktorom dovolateľ namieta odňatie možnosti konať pred súdom z dôvodu nepreskúmateľnosti pre nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutia, postačovalo dovolaciemu súdu iba vágne a všeobecne skonštatovať, že nejde o taký prípad, potom súdom citované stanovisko by ako také stratilo zmysel a opodstatnenie, lebo už takým samotným skonštatovaním by dovolací súd mohol vybaviť každú takú vec, ale účastníka by o spravodlivosti nepresvedčil, tak, ako tomu je aj v prípade sťažovateľa. Odmietnutím dovolania tak porušovateľ vyvolal stav „denegatio iustitiae“, lebo bez náležitého vysvetlenia a uvedenia presvedčivých dôvodov sa dovolaním sťažovateľa odmietol vecne zaoberať. Porušovateľ sa dovolaním sťažovateľa mal meritórne zaoberať, kriticky zhodnotiť v rámci vady konania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP postup a rozhodovanie oboch súdov nižších stupňov, svoje úvahy v napadnutom uznesení riadne, presvedčivo a ústavne akceptovateľné vysvetliť, čo však neurobil, a porušil tak právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie.

10. Sťažovateľ k trovám základného konania vysvetľuje, že vo vzťahu k dovolaniu proti zmeňujúcemu uzneseniu o trovách konania najvyšší súd skonštatoval, že sťažovateľ ako dovolateľ nenamietal žiadne vady podľa § 237 OSP, ale namietal nesprávne právne posúdenie veci, keď napádal nedostatočné skúmanie účelnosti trov konania žalobcu súdmi oboch stupňov a neaplikáciu § 150 OSP, čo ale porušovateľ skúmať nesmel, a sám z úradnej moci žiadne vady podľa § 237 OSP nezistil. Sťažovateľ v dovolaní napadol aj samotnú pravdivosť žalobcom uplatňovaných trov, kde poukázal na to, že už cestovné náhrady mali byť uplatnené nepravdivo a v rozpore s formálnou logikou. Ak súd prvostupňový a následne odvolací napriek tomu protistrane takto priznali náhradu trov bez apriórneho preskúmania, či je náhrada trov konania vyčíslená pravdivo, favorizovali bezdôvodne žalobcu na úkor sťažovateľa ako žalovaného laika, v tom čase právne nezastúpeného. Sťažovateľ tak v doplnenom dovolaní materiálne namietol, že bolo postupom súdov porušené jeho právo na súdnu ochranu a súdy neprístupovali k nemu ako k účastníkovi rovnakým spôsobom ako

k žalobcovi, pretože zjavne neúčelné a nepravdivé trovy všeobecný súd v medziach vlastnej kontroly nemá priznať.

11. Podľa sťažovateľa bola navyše opodstatnená jeho námietka v dovolaní, že súdy oboch stupňov sa vôbec nezaoberali možnosťou aplikácie § 150 OSP vo vzťahu k trovám právneho zastúpenia napriek zrejmemu oslobodeniu od súdnych poplatkov sťažovateľa a jeho nároku na bezplatnú právnu pomoc. Samotné priznanie bezplatnej právnej pomoci účastníkovi je dôvodom, aby všeobecný súd zároveň vždy pri rozhodovaní o náhrade trov konania skúmal možnosť a existenciu dôvodov pre aplikáciu alebo neaplikáciu § 150 ods. 1 OSP a aby svoje rozhodnutie následne riadne a presvedčivo odôvodnil. Náhradu trov štátu prvostupňový súd na jednej strane s poukazom na situáciu sťažovateľa nepriznal, na druhej strane sa touto skutočnosťou pri rozhodovaní o náhrade trov konania žalobcovi vôbec nezaoberal. Už len z pohľadu, že sťažovateľove sociálne a majetkové pomery by limitáciu náhrady trov konania protistrane odôvodňovali, súd v medziach práva na súdnu ochranu účastníka bol povinný sa s možnosťou aplikácie § 150 ods. 1 OSP vysporiadať, v opačnom prípade uprel sťažovateľovi rovnako ako vo veci samej právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia. Toto pochybenie prvostupňového súdu sa nepokúsil v odvolacom konaní napraviť ani odvolací súd, ktorý sa rovnako nezaoberal sociálnou a majetkovou situáciou sťažovateľa napriek tomu, že zo súdneho spisu bola zrejماً. Ak dovolací súd tak vážne namietané pochybenia zasahujúce do základných práv sťažovateľa materiálne neskúmal, ale len formálne a formalisticky skonštatoval neprípustnosť dovolania, preniesol aj do svojho rozhodnutia aspekt porušujúci právo sťažovateľa na súdnu ochranu a princíp rovnosti účastníkov v konaní pred súdom.

12. Sťažovateľ nadväzujúc na argumenty k trovám napokon tvrdí, že najvyšší súd sa aj vo vlastnom konaní o dovolaní, v situácii, keď bol sťažovateľ pri oboch dovolaniach zastupovaný advokátmi určenými Centrom právnej pomoci, vôbec v dovolacom konaní nezaoberal existenciou dôvodov pre aplikáciu § 150 OSP. Oba svoje výroky o povinnosti sťažovateľa na náhradu trov žalobcovi odôvodnil iba počtom úkonov právnej služby poskytnutých jednotlivými právnymi zástupcami, pričom nijako inak tieto výroky neboli odôvodnené. Pritom je paradoxom, že vo vzťahu k dovolaniu proti rozsudku, argumentačne právne zložitejšej problematike a s vyššou základnou sadzbou tarifnej odmeny za úkon

právnej služby, priznal najvyšší súd nižšiu náhradu trov konania ako vo vzťahu k dovolaniu proti uzneseniu o trovách konania. Dovolací súd nijako nevysvetlil najmä to, prečo pri dovolaní proti uzneseniu o trovách priznal náhradu trov prevzatia a prípravy právneho zastúpenia, a tiež prečo považoval za potrebné a dôvodné priznať náhradu trov za podanie dvoch vyjadrení k dovolaniu. Prvé bolo vyjadrením k blanketovému dovolaniu právne nezastúpeného sťažovateľa, ktoré by už len z toho dôvodu muselo byť odmietnuté, keby sťažovateľovi nebol na zastupovanie určený advokát, teda podanie tohto vyjadrenia nemalo a ani by nebolo malo v dovolacom konaní žiaden vplyv, bolo by zostalo iba striktne formálnym, rovnako ako bol jeho obsah. Za takýchto okolností bolo skutočne iba formálnym úkonom, za ktorý je neprimerané priznať plnú, resp. vôbec nejakú náhradu. Aj v tomto bezdôvodne najvyšší súd favorizoval žalobcu na úkor sťažovateľa a sankcionoval ho tak za samotné podanie dovolania, čím porušil princíp rovnosti účastníkov konania.

13. Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Sťažnosti sa vyhovuje.

2. Základné práva [redacted] podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1 Obdo/2/2016, 1 Obdo/69/2014-1591 zo dňa 20.04.2016 a postupom súdu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, porušené bolo.

3. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1 Obdo/2/2016, 1 Obdo/69/2014-1591 zo dňa 20.04.2016 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný nahradiť [redacted] trovy konania spolu vo výške 1.481,10 € (2 x 731.97 € - 1. prevzatie a príprava právneho zastúpenia, 2. písomné podanie na Ústavný súd SR + 2 x režijný paušál 8.586), podľa § 11 ods. 3 v spojení s § 10 ods. 1, § 16 ods. 3 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. na účet ustanoveného advokáta Mgr. Ota Salokyho... do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

14. Najvyšší súd rozhodol 20. apríla 2016 jedným rozhodnutím – uno actu o dovolaní proti potvrdzujúcemu rozsudku krajského súdu o vyhovení žaloby na plnenie proti sťažovateľovi (sp. zn. 1 Obdo 69/2014), ako aj o nadväznom potvrdzujúco/zmeňujúcom uznesení krajského súdu o trovách meritórneho konania (sp. zn. 1 Obdo 2/2016). Sťažovateľ napadol výlučne uznesenie najvyššieho súdu, z odôvodnenia ktorého vyplynulo:

«... I. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolačí súd“) po zistení, že dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 7Cob/43/2012-1465 z 24. apríla 2013 podal včas účastník konania, zastúpený v dovolacom konaní v súlade s ust. § 241 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (ust. § 243a ods. 1 O. s. p.) najskôr skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

Podľa ust. § 238 platí, že ak dovolanie smeruje proti rozsudku, je prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (ods. 1), proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (ods. 2), proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4 O. s. p. (ods. 3).

Prípustnosť dovolania žalovaného z vyššie uvedených ustanovení nevyplýva, pretože dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky uvedené v ust. § 238 O. s. p.

S poukazom na vyššie uvedené by tak dovolanie žalovaného bolo prípustné iba vtedy, ak by konanie, v ktorom bolo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vydané, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v ustanovení § 237 O. s. p. Citované zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci ktorá nepatrí do právomoci súdov b/, ten kto v konaní

vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo súd nebol správne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z väd uvedených v ust. § 237 O. s. p. prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale aj z úradnej povinnosti, čo je záver, ktorý možno vyvodiť z druhej vety ustanovenia § 242 ods. 1 O. s. p. V prípade, ak dovolací súd zistí, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z týchto väd, zruší rozhodnutie odvolacieho súdu, aj keď dovolateľ toto pochybenie nenamietal. Dovolací súd postupuje rovnako aj vtedy, ak dovolanie nie je podľa ust. § 238 O. s. p. prípustné. Teda, kým na vady taxatívne vymenované v ust. § 237 O. s. p. prihliada dovolací súd z úradnej povinnosti, to znamená aj vtedy, keď neboli dovolateľom výslovne namietané a bez ohľadu na to, či je dovolanie prípustné, tak dovolacie dôvody podľa ust. § 241 ods. 2 písm. b/ a písm. c/ O. s. p. preskúmava dovolací súd len vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné, t. j. ak smeruje proti niektorému z tých právoplatných rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré je podľa ust. § 238 O. s. p. prípustné napadnúť dovolaním. Z uvedeného zároveň vyplýva, že ak dovolací súd zistí, že dovolanie je procesne neprípustné, nie je oprávnený skúmať, aj keby sa toho dovolateľ výslovne dožadoval, či odvolací súd posúdil prejednávajúcu vec po právnej stránke správne, alebo či v konaní došlo k inej vade (odlišnej od väd uvedených v § 237 O. s. p.), ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (dovolacie dôvody podľa ust. § 241 ods. 2 písm. b/ a d O. s. p.).

Pokiaľ teda žalovaný svoje dovolanie odôvodnil tým, že odvolací súd neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal ním navrhnuté dôkazy, dovolací súd nebol oprávnený preskúmavať dôvodnosť tejto námietky, pretože mu to platná a účinná právna úprava neumožňuje. Vo vzťahu k námietke o nevykonaní navrhnutých dôkazov (výsluchov osôb, ktorých podpisy sa nachádzajú na dodacích listoch) dovolací súd zdôrazňuje, že súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie súdu, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu. Uvedený

záver vyplýva z ust. § 120 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého sú účastníci povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, avšak súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Prípadné nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení vedúcich k vydaniu nesprávneho rozhodnutia, nie však procesnú vadu v zmysle ust. § 237 O. s. p. (k uvedenému pozri napr. R 37/1993 alebo R 125/1999).

Pokiaľ dovolateľ vytýkal súdom zúčastneným na rozhodovaní nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov, dovolací súd k tomu poznamenáva, že podľa ust. § 132 O. s. p. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej súd vykonané dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. Rozhodnutie súdu, ktorého podkladom sú dôkazy nesprávne vyhodnotenú, môže byť prípadne z tohto dôvodu vecne nesprávne, avšak táto skutočnosť sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 237 O. s. p. Pre úplnosť treba uviesť, že nesprávne vyhodnotenie vykonaných dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné. Je to dané charakterom dovolacieho konania, v ktorom sa dôkazy nevykonávajú (ust. § 243a ods. 2 O. s. p.) a dovolaciemu súdu preto ani neprislúcha, aby prehodnocoval dôkazy vykonané súdmi nižších stupňov. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97). V prípade nesprávneho hodnotenia dôkazov nejde o dôvod, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania podľa ust. § 237 O. s. p. (viď R 42/1993).

Z dovolania tiež vyplýva námietka dovolateľa, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právne posúdenie je činnosť súdu, pri ktorej súd na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je potom chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav. Dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny

predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. I keď je nesprávne právne posúdenie veci relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (vid' ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), samo nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 237 (vid' tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011).

K námietke, že odvolací súd sa nevysporiadal s námietkami, ktoré žalovaný ako odvolateľ vzniesol v podanom odvolaní, dovolací súd poukazuje na nedávno prijaté stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. decembra 2015, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Podľa názoru dovolacieho súdu v prejednávanej veci o taký výnimočný prípad nejde.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). Judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29, Miro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Rovnako sa k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky, ktorý vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (III. ÚS 119/03, IV. ÚS 115/03).

Podľa ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca

(žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa názoru dovolacieho súdu, potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvého stupňa) splňa vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle ust. § 157 ods. 2 O. s. p., a preto ho možno považovať za preskúmateľné. Odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa predovšetkým zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia (čoho sa žalobca domáha a z akých dôvodov, aké je stanovisko žalovaného k žalobe, aké relevantné dôkazy boli súdom vykonané a aké skutočnosti z nich súd zistil, aký skutkový stav bol súdom ustálený (zistený), aké právne normy na vec aplikoval, ako tieto normy vyložil, ako subsumoval zistený skutkový stav pod aplikovanú právnu normu, aké právne závery vyplývajú vo vzťahu k podanej žalobe), súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia, ale aj ich obsahovej (materiálnej) náplni, čím sa naplňajú najmä kritériá určitosti (prehľadnosti), zrozumiteľnosti a presvedčivosti rozhodnutia. Odôvodnenie potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu zodpovedá ustanoveniu § 219 ods. 2 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Ustanovením § 219 ods. 2 O. s. p. je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to tak po skutkovej, ako aj právnej stránke. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvého stupňa, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvého stupňa, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že ďalšie závery odvolacieho súdu podporia odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa. Odvolací súd prirodzene musí odpovedať na podstatné a právne významné dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody. Inak sa dostane mimo limitov práva na spravodlivý proces, ktoré je chránené nielen čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky, ale aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ak odvolací súd v súlade s ust. § 219 ods. 2 O. s. p. v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvého stupňa, stačí, ak v odôvodnení potvrdzujúceho rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci, pretože rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorým tak tvorí jeden celok. V konkrétnostiach dovolací súd poukazuje na to, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s prvostupňovým rozhodnutím obsahuje vysvetlenie dôvodov, pre ktoré bolo žalobe vyhovené. Odôvodnenie rozhodnutí súdov v súhrne možno považovať za zrozumiteľné, preskúmateľné, odôvodnené a presvedčivé. Skutočnosť, že dovolateľ má odlišný názor ako súdy bez ďalšieho nezakladá porušenie práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

Po preskúmaní veci Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu je preskúmateľné a ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozsudku (§ 157 ods. 2 O. s. p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného (viď I. ÚS 188/06).

Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že prípustnosť dovolania žalovaného proti rozsudku odvolacieho súdu nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O. s. p. a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 O. s. p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 7Cob/43/2012-I465 z 24. apríla 2013 odmietol ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné (ust. § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s ust. § 218 ods. 1 písm. c/O. s. p.).

V konaní o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 7Cob/43/2012-1465 z 24. apríla 2013 vzniklo úspešnému žalobcovi právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému, ktorý úspech v konaní nemal (ust. § 243b ods. 5 v spojení s ust. § 224 ods. 1 a § 241 O. s. p.). Dovolací súd priznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania titulom trov právneho zastúpenia, ktoré pozostávajú z odmeny

advokáta za jeden úkon právnej služby v sume 798,37 eur (vyjadrenie k dovolaniu žalovaného), jeden režijný paušál v sume 7,81 eur a 20 % DPH v sume 161,24 eur, t. j. spolu 967,42 eur podľa ust. § 10 ods. 1, § 13a ods. 1 písm. c/, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z.z.“). Základom pre výpočet odmeny advokáta je žalovaná istina 188.223,04 eur (§ 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.). V zmysle ust. § 149 ods. 1 O. s. p. je žalovaný povinný zaplatiť náhradu týchto trov právnenmu zástupcovi žalobcu Advokátska kancelária [REDAKOVANÉ], so sídlom v Bratislave, [REDAKOVANÉ] (...)(tzv. platobné miesto).

II. Žalovaný podal dovolanie aj proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 7Cob/78/2013-1541 z 1. augusta 2014. Týmto uznesením odvolacieho súdu bolo zmenené uznesenie Okresného súdu Prešov č. k. 19Cb/226/2007-1505 z 29. júla 2013 vo výroku o trovách konania medzi žalobcom a žalovaným a zároveň žalovanému sa uložila povinnosť nahradiť žalobcovi trovy tohto odvolacieho konania. Podanie žalovaného označené ako dovolanie bolo síce podané v zákonom stanovenej lehote na podanie dovolania, nebolo však riadne odôvodnené, keďže žalovaný len vymenoval jednotlivé dovolacie dôvody odkazom na príslušne zákonné ustanovenia bez toho, aby opísal (špecifikoval) konkrétne okolnosti, z ktorých usudzuje, že určitý dovolací dôvod je daný. Zároveň v čase podania dovolania nebol žalovaný zastúpený advokátom tak, ako to vyžaduje znenie druhej vety § 241 ods. 1 O. s. p. Uvedený nedostatok podmienky dovolacieho konania bol neskôr odstránený, keď Centrum právnej pomoci rozhodnutím 2N 10549/14-2657/ 15-KaPO z 12. júna 2015, ktoré bolo následne zmenené rozhodnutiami zo 16. júla 2015 a 20. októbra 2015 priznalo žalovanému nárok na poskytnutie právnej pomoci a určilo mu advokáta na zastupovanie v dovolacom konaní. Určený advokát v priebehu dovolacieho konania podaním z 24. augusta 2015 doplnil neúplné dovolanie žalovaného. Aj v prípade tohto dovolania Najvyšší súd Slovenskej republiky v prvom rade skúmal, či smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 239 O. s. p.

Podľa ust. § 239 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval

vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. d O. s. p.) na zaujatie stanoviska. Podľa ust. § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podľa doslovného znenia ustanovenia § 239 ods. 3 O. s. p. však ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o trovách konania, teda také, ktoré vykazuje znaky jedného z tých uznesení taxatívne vymenovaných v ustanovení § 239 ods. 3 O. s. p., proti ktorým dovolanie nie je prípustné, je nepochybné, že prípustnosť dovolania z ustanovenia § 239 O. s. p. vyvodit' nemožno. Dovolanie žalovaného by tak bolo prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v ust. § 237 O. s. p.

V doplnení dovolania z 24. augusta 2015 žalovaný žiadne také vady netvrdil. Jeho výhrady smerovali voči tomu, že odvolací súd v rozpore s ust. § 142 ods. 1 O. s. p. neskúmal účelnosť vynaložených trov konania uplatnených úspešným účastníkom konania neaplikoval ustanovenie § 150 O. s. p., umožňujúce súdu výnimočne náhradu trov konania úplne alebo sčasti nepriznať, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. V skutočnosti tak žalovaný namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, ktoré ako vyplýva z vyššie uvedeného výkladu, samo osebe prípustnosť dovolania nezakladá.

Dovolací súd v konaní, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia o trovách prvostupňového a odvolacieho konania, nezistil z úradnej moci výskyt vady v zmysle ust. § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. Aj v tomto prípade bolo preto potrebné dovolanie žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 7Cob/78/2013-1541 z 1. augusta

2014 odmietnuť ako neprípustné (ust. § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s ust. § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.).»

III.

15. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

16. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, orgánu verejnej moci na prvý pohľad nedošlo k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

17. Podstatou sťažnosti je námietka porušenia práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že najvyšší súd akceptoval nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu, pričom sa v odmietajúcom uznesení proti rozsudku krajského súdu obmedzil len na všeobecnejšiu akceptáciu odôvodnenia bez toho, aby sa individualizovanejšie zaoberal preskúmanou vecou. Najvyšší súd ďalej neochránil sťažovateľovo základné právo na súdnu ochranu tým, že nepovažoval uznesenie

krajského súdu o trovách za zmätočné pre nedostatočné odôvodnenie. Napokon mal právo na súdnu ochranu a právo na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny porušiť, avšak nie tým, že nesprávne preskúmal rozhodnutie krajského súdu, ale vlastným rozhodnutím o trovách dovolacieho konania, ktoré nezohľadnilo sociálnu situáciu sťažovateľa vyjadrenú tiež tým, že mu bol pre dovolacie konanie Centrom právnej pomoci ustanovený advokát, ako aj tým, že v dovolacom konaní o trovách priznal protistrane vyššie trovy tým, že uznal aj vyjadrenie k blanketnému dovolaniu.

18. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny všetci účastníci sú si v konaní pred súdmi rovní.

19. Pri rozhodovaní orgánov verejnej moci (t. j. aj súdov) o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v konkrétnom právom upravenom procese je nevyhnutné akcentovať princípy demokratického právneho štátu formujúce každé konanie. Tieto princípy nachádzame v ústave v čl. 46 a nasl. (právo na súdnu a inú právnu ochranu), ako aj v čl. 6 ods. 1 dohovoru (právo na spravodlivý proces).

20. Článok 46 ods. 1 ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v čl. 46 až čl. 50 ústavy (I. ÚS 117/05).

21. Podľa stálej judikatúry ústavného súdu je účelom práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu viazaného procesnoprávnymi

a hmotnoprávnymi predpismi, dodržiavanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu, vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01).

22. Súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (porov. v tomto zmysle IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07), najmä s § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, v ktorom sú upravené náležitosti odôvodnenia.

23. Inak povedané, povinnosť súdu v rámci riadneho procesného postupu (t. j. v zmysle procesnoprávných predpisov) zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v nimi rozhodovanej veci (bez ohľadu na jej prípadnú náročnosť) a s tým spojená povinnosť riadne odôvodniť svoje rozhodnutie, obe vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, sú jedny zo základných znakov ústavne aprobovaného postupu súdu a ochranou účastníkov konania pred svojvôľou súdu.

24. Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je, ako už bolo uvedené, taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, a z ktorého musí byť, bez ohľadu na to, či sa odvolací (prípadne dovolací) súd stotožní a inkorporuje odôvodnenie rozhodnutí inštančne nižších súdov, zrejme, že sa zaoberal a vyjadril k esenciálnym otázkam vzťahujúcim sa na ním prejednávanú vec a neuspokojil sa bez ďalšieho so závermi inštančne nižších súdov [pozri napr. *Helle v. Fínsko*, č. 20772/92, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 19. 12. 1997, bod 60; *Rajkovič v. Chorvátsko*, č. 50943/99, rozhodnutie ESLP z 3. 5. 2001, bod 2].

25. Rozhodnutie všeobecného súdu musí obsahovať dostatok skutkových a právnych záverov, pričom tieto závery nesmú byť svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené. Úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti bolo posúdiť, či odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu signalizuje potenciálnu arbitrárnosť v interpretácii

a aplikácii príslušných právnych noriem na vec sťažovateľa (na dokázaný skutkový stav) a s tým spojené možné porušenie označených ústavných práv sťažovateľa, alebo naopak, či vzhľadom na odôvodnenie a právne závery krajského súdu v ňom uvedené je sťažnosť zjavne neopodstatnená a ani po jej prijatí na ďalšie konanie by nebolo možné konštatovať porušenie označených ústavných práv napadnutým rozsudkom krajského súdu.

26. Ústavný súd preskúmal napadnuté „dvojuznesenie“ najvyššieho súdu, pričom sa musel oboznámiť aj so súvisiacimi rozhodnutiami krajského súdu a okresného súdu a konštatuje, že sťažnosť je zjavne neopodstatnená.

27. Sťažovateľ bol žalovaným v obchodnoprávnom spore týkajúcom sa neuhradených faktúr za riadne dodaný stavebný materiál. Spor bol v zásade skutkový, týkajúci sa množstva dodaného materiálu a oprávnenosti povereného zamestnanca podpísať dodacie listy. Okresný súd a krajský súd žalobe vyhovel, a to dostatočne odôvodnenými rozsudkami. Ústavný súd sa oboznámil s rozsudkami krajského súdu a okresného súdu, ktoré svedeckými výpoveďami, ale aj na základe daňových priznaní zistili skutkový základ pre svoje rozhodnutia. Z tohto dôvodu nemožno vyčítať najvyššiemu súdu, že akceptoval ich odôvodnenie, a už vôbec nemožno uvažovať, že by išlo o extrémnu procesnú arbitrárnosť.

28. Sťažovateľ ďalej nastoľuje relevantnú otázku, či sa najvyšší súd pri svojom posúdení veci môže obmedziť na všeobecnejšie formulácie a prakticky sa nedotknúť priamo merita veci. Ústavný súd konštatuje, že v predmetnej veci je to akceptovateľné. Uvažuje tak na základe toho, že (a) najvyšší súd zreteľne a správne konštatoval, že sťažovateľ (dovolateľ) polemizuje zo skutkovými závermi, keď namietal nevykonanie navrhnutých dôkazov a nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov. Najvyšší súd tak už na danom mieste vystihol zmysel sťažovateľových námietok, ktoré stoja mimo rámec zmätočných dôvodov. Následne pokračoval so všeobecným konštatovaním, že odôvodnenie je preskúmateľné a tak procesne nearbitrárne. Ústavný súd tu môže priamočiaro povedať, že ak je preskúmané rozhodnutie naozaj korektne skutkovo a právne odôvodnené, prieskumný súd by už len opäť parafrázoval už vyjadrené myšlienky. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva a v podstate aj náš právny poriadok (m. m. § 219 ods. 2

OSP) a ústavný súd (II. ÚS 250/2016) umožňujú tento spôsob všeobecnejšieho odôvodnenia. Podobne rozhoduje aj Ústavný súd Českej republiky. Je tu nutné pripomenúť, že v predmetnej veci prichádzal do úvahy len dôvod zmätočnosti – odňatie možnosti konať pred súdom, a ten môže byť naplnený len naozaj extrémnou procesnou arbitrárnosťou odôvodnenia. Napokon ústavný súd akceptuje odmietnutie najvyššieho súdu na základe toho, že sám vníma rozsudok krajského súdu ako procesne nearbitráry.

29. V zásade rovnaké závery konštatuje ústavný súd aj pre časť týkajúcu sa uznesenia o trovách konania. Aj keď je aj rozhodovanie o trovách chránené právom na súdnu ochranu, prieskum je benevolentnejší ako pri prieskume meritórnych rozhodnutí. Krajský súd zmenil uznesenie len v časti týkajúcej sa predbežného opatrenia. V ostatnom uznesenie okresného súdu potvrdil vychádzajúc zo zásady úspechu v konaní. Aj keď sťažovateľ získal právnu pomoc, je potrebné vnímať, že ide o obchodnoprávny spor, kde vystupoval sťažovateľ ako živnostník.

30. Sťažovateľ napadol aj rozhodnutie o trovách samotného dovolacieho konania. Tu tiež dovolací súd uprednostnil zásadu úspechu a ústavný súd odkazujúc na predchádzajúci odsek nemá dôvod prehodnocovať jeden úkon priznaný za vyjadrenie k „blanketnému“ dovolaniu, pričom najvyšší súd koncept blanketného dovolania nepozná (Zbierka stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a súdov Slovenskej republiky 5/2013).

31. Ústavný súd teda konštatuje, že závery najvyššieho súdu sú ústavne akceptovateľné, je teda nutné považovať ich za výraz autonómneho súdneho rozhodovania, do ktorého ústavný súd nie je oprávnený v tomto prípade zasahovať. Z týchto dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. januára 2018